

Projekt

z dnia 9 grudnia 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY DŁUGOŁĘKA**

z dnia 2024 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Długołęka na lata 2025 - 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) Rada Gminy Długołęka uchwala, co następuje:

§ 1. Wprowadza się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Długołęka na lata 2025 - 2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Długołęka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.'

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Długołęce

Ewelina Walczak-Pełc

adwokat

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Długoleśka

z dnia 9 grudnia 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY
DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2025 – 2026**

I. WPROWADZENIE

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 1673 t.j.), która określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2026 jest kontynuacją zadań realizowanych w gminie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i stanowi katalog działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy, podejmowanymi w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy oraz inicjowania i wspierania działań, polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej. Program został opracowany na podstawie rozeznanych, istniejących problemów społecznych w gminie, w szczególności na podstawie informacji o charakterze sprawozdawczym i analitycznym, pochodzących z corocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Program skorelowany jest ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Długoleśka na lata 2021 - 2027 oraz Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Długoleśka na rok 2025-2026. Jednocześnie Program uwzględnia założenia Uchwały nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.

II. PODSTAWA PRAWNA

Działania ujęte w Programie są regulowane następującymi aktami prawnymi:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
- 2) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. , poz. 1870),
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.),

- 4) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- 6) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 2809)
- 8) ustawa z dnia 06 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 17 z późn. zm.)
- 9) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1568)
- 10) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1802)
- 11) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Dz.U. 2023 poz. 1232).

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

1. DEFINICJE PRZEMOCY

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną i wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

W myśl definicji przemocy domowej osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- a) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- b) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- c) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- g) małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

2. RODZAJE PRZEMOCY

- 1) **przemoc fizyczna** - należy przez to rozumieć zachowania polegające na użyciu siły, prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, powodujące nieprzypadkowe urazy takie, jak: stłuczenia, złamania, zasinienia, oparzenia, urazy narządów wewnętrznych itp.,
- 2) **przemoc psychiczna** - należy przez to rozumieć rozmyślne działania polegające na wykorzystaniu mechanizmów psychologicznych (szantażowanie, krytyka, wyśmiewanie, emocjonalne odrzucenie, groźby, nadmierne wymagania) powodujące u osób doświadczających tej formy przemocy niskie poczucie wartości, wycofanie, depresję, nadmierne podporządkowanie się, zachowania destrukcyjne, lękowe itp.,
- 3) **przemoc ekonomiczna** - należy przez to rozumieć odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej,
- 4) **przemoc seksualna** - należy przez to rozumieć zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych,
- 5) **cyberprzemoc** – należy przez to rozumieć przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera, bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w internecie, niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie,
- 6) **zaniedbywanie** - należy przez to rozumieć niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych jak i emocjonalnych osób zależnych (niewłaściwe odżywianie, ubieranie, niedostateczna ochrona zdrowia, brak właściwej edukacji, niezaspokojenie poczucia bezpieczeństwa, a także potrzeby miłości, troski, stabilizacji, przynależności).

3. SKUTKI PRZEMOCY

Skutki przemocy domowej to bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwale problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- a) objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- a) objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- b) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- c) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art. 207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat

4. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY ORAZ PROCEDURA „NIEBIESKA KARTA”

Organy administracji rządowej i samorządowej współdziałają z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej, oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, w szczególności przyczyn i skutków przemocy domowej oraz metod

i form pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej, które realizują działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, mającą na celu udzielenie pomocy i wsparcia rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, w skład którego wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi oraz mogą wchodzić prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony osób doznających przemocy domowej oraz specjalistów i podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe, których celem i zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej obligatoryjnie wchodzi:

- 1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,
- 2) funkcjonariusz Policji,

mogą także wchodzić:

- 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- 2) asystent rodziny,
- 3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego,
- 4) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny,
- 5) przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej

Podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury "Niebieskie Karty", która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez osoby o których mowa w art. 9a ust. 11-11d, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej. Wszczęcie procedury "Niebieskie Karty" następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska Karta" w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

IV. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, tymczasem według danych statystycznych przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę.

Na terenie gminy Długoleka zameldowanych jest **36 706** osób (stan na dzień 30 listopad 2024 r.).

Jak wynika ze sprawozdań z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, rocznie wzrasta liczba procedur „Niebieskie Karty”, w tym liczba powiadomień Komisariatu Policji z wnioskiem o monitorowanie środowiska w omawianym zakresie – od kilkudziesięciu do ponad100, powiadomień Sądu Rodzinnego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny – ponad 30, zawiadomień do Prokuratury o popełnieniu przestępstwa – kilka w ciągu roku. Zdiagnozowanie przemocy domowej – jako zjawiska jest trudne, gdyż przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia. Istniejące statystyki pozwalają oszacować przybliżone rozmiary tego zjawiska, gdyż nie wszystkie przypadki przemocy domowej są ujawniane.

Tabela Nr 1. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2021 - 2024.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	2021	2022	2023	2024*
Liczba procedur „Niebieskie Karty”	101	93	126	117
Liczba dzieci objętych procedurą „Niebieskie Karty”	118	96	161	127
Wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację opiekuńczą	15	36	35	15

*Stan na dzień 30 listopada 2024 r.

Wszczęcie procedury Niebieskie Karty następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta A” przez jednego z przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Poniższa tabela określa liczbę założonych Niebieskich Kart w latach 2021-2024 oraz kto je zakładał.

Tabela Nr 2. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart A przez podmioty w latach 2021-2024.

Liczba sporządzonych Niebieskich Kart A przez podmioty:	2021	2022	2023	2024*
Policję	82	82	86	73
Oświatę	3	3	10	17
Służbę zdrowia	1	1	4	3
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	13	13	19	17
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	0

*Stan na dzień 30 listopada 2024 r.

Instytucją która najczęściej uruchamiała procedurę „Niebieskie Karty”, była Policja. Na drugim miejscu pod względem liczby uruchomionych procedur był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce.

Znaczący wpływ na stosowanie przemocy domowej może mieć uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Statystyki pokazują, że wiele osób stosujących przemoc domową w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania agresją. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy domowej jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych. Zgodnie z danymi przedstawionymi w Raporcie o stanie narkomanii w Polsce – w 2018 r. odsetek populacji w wieku 15–64 lata sięgających po narkotyki wynosił 5,4%. Grupa diagnostycznie – pomocowa w sytuacji wystąpienia podejrzenia uzależnienia od alkoholu, składa wniosek do GKRPA w Długołęce o uruchomionych procedury dot. leczenia odwykowego.

Poniższa tabela obrazuje ilość uruchomionych procedury dot. leczenia odwykowego w stosunku do osób, co do których zachodziło podejrzenie, że stosują przemoc domową.

Tabela Nr 3. Liczba uruchomionych procedur dot. leczenia odwykowego w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024*
--	------	------	------	-------

Liczba uruchomionych procedury dot. leczenia odwykowego w stosunku do osób, co do których zachodziło podejrzenie, że stosują przemoc domową	30	30	42	26
---	----	----	----	----

*Stan na dzień 30 listopad 2024 r.

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy domowej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce, który współpracuje z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy, służba zdrowia, oświata. W 2023 roku odbyło się 447 posiedzeń Grup Diagnostyczno – Pomocowych, w ramach których realizowane były działania w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową. Osoby doświadczające przemocy domowej objęte są specjalistycznym poradnictwem psychologicznym, prawnym oraz socjalnym. W 2023 roku ze wsparcia w ramach Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie zrealizowano 152 godziny konsultacji z psychologiem, z których skorzystało 116 osób.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” jest możliwe w dwóch przypadkach, wtedy gdy ustała przemoc w rodzinie i został zrealizowany plan pomocy oraz w przypadku bezzasadności podejmowania działań (po przeanalizowaniu sytuacji rodziny, grupa diagnostyczno - pomocowa uznaje, że w rodzinie nie dochodzi do przemocy domowej). Poniższe dane wskazują liczby zakończonych procedury „Niebieski Kart” w latach 2021-2024.

Tabela Nr 4. Liczba zakończonych procedur Niebieska Karta w latach 2021-2024.

	2021	2022	2023	2024*
Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”	85	70	87	45

*Stan na dzień 30 listopad 2024 r.

W Gminie Długołęka realizowanych jest wiele działań nakierowanych na pomoc osobom uwięzonym w przemoc. Na przestrzeni lat realizowane były projekty na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Doświadczenie to z każdym rokiem daje coraz więcej cennych narzędzi do pracy z rodzinami, które są zagrożone lub doświadczają przemocy domowej, a także podnosi świadomość społeczną na temat zjawiska przemocy domowej oraz pogłębia współpracę między instytucjami z gminy Długołęka. Dzięki czemu podmioty realizujące działania z zakresu przeciwdziałania przemocy mogą reagować wcześniej, skuteczniej i sprawniej.

V. CEL GŁÓWNY

Ochrona osób doznających przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w tym oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową, zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Długołęka oraz realizacja celów ustawowych.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, poprzez:

- rozpowszechnianie informacji o procedurze „Niebieska Karta”,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotach oraz organizacjach pozarządowych, które organizują pomoc (medyczną, psychologiczną, prawną, socjalną, zawodową i rodzinną) dla osób doznających przemocy domowej oraz realizują oferty dla osób stosujących przemoc domową, a w szczególności realizujących programy korekcyjno – edukacyjne oraz programy psychologiczno – terapeutyczne,
- podejmowanie działań zmierzających do informowania o dostępności ogólnopolskich telefonów zaufania oraz informacyjnych dla osób doznających przemocy domowej,
- współuczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach społecznych oraz prowadzenie lokalnych kampanii społecznych które:
 - obalają mity i stereotypy na temat przemocy domowej usprawiedliwiające jej stosowanie,

- opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno - kulturowe uwarunkowania,
 - promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
 - promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domową,
- e) prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową,
- f) edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym realizowanie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy,
- g) umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, w celu wzmocnienia kompetencji opiekuńczych i wychowawczych, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową,
- h) pomoc w realizowaniu podstawowych potrzeb bytowych rodziny, w tym osób starszych i niepełnosprawnych, w ramach ustawy o pomocy społecznej,

2. Zwiększenie skuteczności ochrony, dostępności pomocy oraz wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, poprzez:

- a) podejmowanie działań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz powoływanie grup diagnostyczno pomocowych, w celu rozwiązywania indywidualnych przypadków przemocy domowej, w szczególności opracowanie i realizacja planu pomocy rodzinie,
- b) stosowanie oraz realizowanie przez uprawnione podmioty procedury „Niebieskie Karty” określonej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- c) diagnozowanie problemu przemocy domowej oraz systematyczne monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz zagrożonych wystąpieniem przemocy, przez pracowników ośrodka pomocy społecznej, we współpracy z przedstawicielami szkół, policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicielami innych instytucji działających na rzecz rodziny, w tym z podmiotami leczniczymi i zespołem kuratorskiej służby sądowej,
- d) prowadzenie pracy socjalnej polegającej na rozpoznawaniu zagrożeń i ocenie sytuacji rodziny doznającej przemocy oraz motywowaniu, wspieraniu i pomocy rodzinie w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania, w szczególności osób starszych, małoletnich, niepełnosprawnych, w tym niepełnosprawnych intelektualnie,
- e) zapewnianie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- f) podejmowanie działań w ramach Zespołu Pomocy Rodzinie, mających na celu motywowanie do podejmowania zmian i wysiłków, zmierzających do wzmocnienia lub odzyskania zdolności pełnienia prawidłowych ról społecznych,
- g) prowadzenie poradnictwa psychologicznego oraz prawnego w Punkcie Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie,
- h) prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym, w szczególności dla osób współzależnych,
- i) realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących radzenia sobie ze skutkami przemocy domowej,
- j) organizowanie dla osób doznających przemocy domowej poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego,
- k) motywowanie osób doznających przemocy domowej do korzystania z możliwości wsparcia ośrodków interwencji kryzysowych oraz innych specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy, w tym domów dla matek z dziećmi,

- l) tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych,

3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, poprzez:

- a) rozpowszechnienie informacji o możliwości zastosowania wobec osób, co do których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc domową, środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie zobowiązania do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zakazie kontaktowania się oraz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- b) prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie, w szczególności dla osób stosujących przemoc domową,
- c) prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym, w szczególności dla osób uzależnionych stosujących przemoc domową,
- d) podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, w tym motywowanie i kierowanie do uczestniczenia w programach korekcyjno – edukacyjnych lub w programach psychologiczno - terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej,
- e) współdziałanie dotyczące wymiany informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej,

4. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności oraz wdrażanie systemów wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie szkoleń, konferencji oraz superwizji.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej skierowany jest do:

- 1) osób doznających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) przedstawicieli służb, instytucji, organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- 5) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową.

VIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Finansowanie Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Długoleka odbywać się będzie ze środków budżetu Gminy Długoleka oraz ze środków pochodzących z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Instytucja /organizacja		Zadania / zakres współpracy
1	Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy	Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. Wykonywanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
2	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Prowadzenie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, w tym wnioskowanie do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom dostępu do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego. Wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień. Podejmowanie czynności w ramach procedury

		Niebieskiej Karty
3	Komisariat Policji w Długołęce.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzicom na terenie gminy. Prowadzenie działań prewencyjnych na terenie gminy. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.
4	Sąd Rejonowy - Wydział Rodzinny i Nieletnich	Orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego. Badanie sytuacji rodzinnej małoletnich przez Opiniodawczy Zespół Sądowych Specjalistów. Prowadzenie postępowań o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Wskazywanie obowiązku współpracy z asystentem rodziny.
5	Kuratorzy sądowi	Wykonywanie zadań o charakterze resocjalizacyjno- wychowawczym.
6	Szkoły z terenu gminy Długołęka	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wsparcie pedagogiczne i psychologiczne dla dzieci i rodziców. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.
7	Podmioty lecznicze terenu gminy Długołęka	Opieka i profilaktyka zdrowotna. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
8	Organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe	Propagowanie prawidłowych wzorców społecznych. Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce, w terminie do 31 marca każdego roku, będzie przedstawiał Radzie Gminy Długołęka roczne sprawozdanie rzeczowo – finansowe z realizacji Programu.

Program będzie monitorowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce, poprzez systematyczną sprawozdawczość zadań wyznaczonych w Programie.

Podstawowe wskaźniki służące monitorowaniu Programu będą następujące:

- 1) ilość środowisk dotkniętych przemocą lub zagrożonych wystąpieniem przemocy, objętych pracą socjalną lub wsparciem asystenta rodziny,
- 2) ilość „Niebieskich Kart”,
- 3) świadczenia pomocy społecznej udzielane z powodu występowania przemocy domowej, uzależnienia od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych,
- 4) ilość rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, w tym dzieci,
- 5) ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym ilość posiedzeń grup diagnostyczno pomocowych, ilość osób skierowanych do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych oraz psychologiczno - terapeutycznych, ilość osób skierowanych do GKRPA, ilość powiadomień skierowanych do Policji i prokuratury.
- 6) ilość działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych z zakresu przemocy domowej,
- 7) ilość szkoleń z zakresu przemocy domowej.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Długołęce
Andrzej Walczak-Pełc

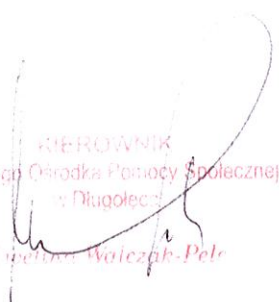
UZASADNIENIE

Projekt Uchwały w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Długołęka na lata 2025 -2026 określa sposób realizacji zadań własnych gminy, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), do których należy w szczególności, tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Celem programu jest tworzenie i rozwijanie spójnego systemu przeciwdziałania przemocy, w tym podejmowanie kompleksowych działań mających na celu zapobieganie przemocy domowej, ochronę osób doznających przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy. Zadania przewidziane w Programie stanowią kontynuację zadań realizowanych w latach ubiegłych.

Finansowanie Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Długołęka odbywać się będzie ze środków budżetu Gminy Długołęka oraz ze środków pochodzących z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Izabela Przewrocka-Pszczółka
adwokat

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Długołęka
Svetlana Wołczuk-Pelr